

Kunskapsskolan Katrineholm

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 2021/2022

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Fastställd av: Caroline Bergström, Rektor.

Upprättad: Augusti 2021

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i planen mot diskriminering och kränkande behandling.

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare och elever hjälpts åt att ta fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling i syfte att skapa en trygg skolmiljö.

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer ska vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna får kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete

➤ skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de omtalade trakasserierna eller kränkningarna. Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- Fysiska, till exempel att bli utsatt för slag eller knuffar.
- Verbala, t.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn.
- Psykosociala, t.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning.
- Text- eller bildburna, t.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier.

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningar har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen.

Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg på grund av personens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev där det finns ett samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1. Anmäla kränkande behandling

En elev som upplever sig ha sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkingsanmälan via länk från Kunskapsporten till Draftit. Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan. Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2. Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening. Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3. Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder tills kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående. De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning. I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4. Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5. Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende. Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontaktar skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån. Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

Kartläggande rutiner:

- Skolan undersöker svaren på de frågor i den årliga företagsgemensamma enkäten som handlar om trygghet och trivsel.
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna på individ-, basgrupps- och organisationsnivå.
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar om kränkning och trakasserier på individ-, basgrupps- och organisationsnivå.
- Skyddsombudet på skolan sammanställer elevskyddsombudens bild av den psykosociala miljön.
- Skyddsombudet på skolan lämnar information till eht om den psykosociala miljön - elevhälsoteamet tittar på den samlade bild de har av den psykosociala miljön på skolan utifrån ex trygghetssamtal, besök i arbetslag/ ämneslag (organisationsnivå)
- Skolsköterskan genomför hälsoenkäter och hälsosamtal som presenteras för övriga elevhälsoteamet.
- Skolan ser över aktuella ordnings- och trivselregler.
- Den psykosociala miljön diskuteras på APT utifrån huvudmannens kartläggning på organisationsnivå.

Skolans kartläggning av läsåret 2020/2021

Kunskapsskolan Katrineholm inledde läsåret 20/21 under mycket speciella omständigheter i och med coronapandemin. Pandemin kom att innebära utmaningar i att kraftigt minska ner antalet elever på våra ytor i skolan. Årskurs 7-9 har under större delen av läsåret arbetat hemifrån ett par, tre dagar i veckan och årskurs 4-6, som varit på plats i skolan under hela

läsåret, har undervisats enbart i sina basgrupper och haft uppdelade raster och lunchtider för att minska trängsel. Trängseln som upplevdes under föregående läsår i de allmänna utrymmena, då skolan utvidgade sitt elevantal har därmed inte varit något problem under det gångna läsåret. Pandemin har försvårat kartläggningen av nya önskemål från elever eftersom elevråden under vårterminen har varit inställda i syfte att minska fysiska möten mellan olika elevgrupper och därmed minska eventuell smittspridning.

Under läsåret 20/21 har 142 kränkingsärenden anmälts i Drafit, som är Kunskapsskolans gemensamma dokumentationssystem för kränkningar. Statistiken för var kränkningar sker visar att en stor del av kränkningarna som anmälts har skett i lektionssalarna och på skolgården. De vanligaste typerna har varit fysiska-, verbala- samt psykosociala kränkningar.

Utvärdering och analys utifrån resultat och statistik

1. Öka elevernas upplevelse av trygghet på skolan

På Kunskapsskolan Katrineholm har vi arbetat med att öka elevernas trygghet på skolan genom bland annat att genomföra trygghetsvandringar, delat upp raster för att minska risken för kränkningar, skapat ett tydligt schema för vuxennärvaro under rasttid, haft närvaro av elevhälsoteamet i klassrummen samt tagit hjälp av kurator och speciallärare för att fånga upp elever som behöver av stöd i skolan eller med sin psykosociala hälsa. Skolsköterskan har genomfört hälsoenkäter och hälsosamtal med årskurs 4 och 7, som visar goda siffror gällande trygghet på skolan och där det inte framkommit något alarmerande.

Frågan "Jag känner mig trygg i skolan" i elevenkäten har 73% svarat instämmande på frågan. Jämfört med föregående år har upplevelsen av trygghet minskat med 1%. Vi tror att minskningen kan bero på att det har varit hög sjukfrånvaro hos personalen under coronaåret, vilket inneburit att vi varit underbemannade och inte haft ordinarie personal på plats i den mån vi önskat, vilket sannolikt minskar upplevelse av trygghet hos eleverna. Vi hoppas på ett friskare och tryggare läsår och kommer att arbeta vidare med att öka upplevelsen av trygghet på skolan och har en målsättning att trygghetssiffran ska öka. Längre ner kommer trygghetsåtgärder att presenteras.

2. Öka elevernas upplevelse av trygghet och trivsel i basgruppen.

Vi har arbetat för att öka trygghet och trivsel i basgruppen genom regelbundna värderings-

och samarbetsövningar i klassrummen samt veckoteman för trygghet och trivsel i basgruppen, som t.ex. att ge positiv feedback till sina klasskamrater.

Enligt elevenkäten, "På mina basgruppsamlingar får alla komma till tals" har 63% svarat instämmande, vilket är en försämring med 3% jämfört mot föregående år.

En möjlig förklaring till att siffran försämrats trots åtgärder skulle kunna bero på att distansundervisning för 7-9 har lett till att upplevelsen av stämning blir stel då eleverna inte interagerar med andra deltagare på ett naturligt sätt. Vår målsättning är emellertid att basgruppsamlingar ska vara av positiv karaktär oavsett om de sker virtuellt eller fysiskt.

3. Öka elevernas upplevelse av trygghet och trivsel på rasterna.

Trygghet och trivsel under rasterna har arbetats med genom schemaläggning av vuxennärvaro under raster samt uppdelning av raster för att minska trängsel och risk för kränkningar.

Det finns tyvärr ingen fråga vare sig i elevenkäten eller i hälsoenkäten som kan svara på upplevd trygghet och trivsel under rasterna, men om Drafit-anmälningar analyseras kan vi se att 11 kränkingsärenden dokumenterades från skolgården läsåret 2019/2020 jämfört med 25 ärenden läsåret 2020/2021. Dock har kränkningar vid skåpen minskat kraftigt till följd av uppdelade rasttider. En förklaring till de ökade anmälningarna i Drafit skulle förutom ökade kränkningar också sannolikt kunna bero på att vi blivit mer uppmärksamma vid kränkningar och rapporterat i högre grad än tidigare. Vår målsättning är dock att kränkningarna ska minska kommande läsåret och vi kommer att presentera hur vi ska jobba för det.

4. Öka elevernas upplevelse av studiero

I syfte att öka elevernas studiero har skolan arbetat med att dagligen reflektera över studiero under dagen och hur eleverna själva har funnit studiero. Skolans ordningsregler avser att främja studiero i och med regler om att mobilanvändning ej är tillåtet under lektionstid, att eleverna ska komma i tid till lektionerna och ha med sig rätt materiel. Raster delats upp så att alla i samma årskurs har rast samtidigt, vilket har inneburit mindre störande aktivitet utanför undervisningsrummen från basgrupper i närliggande undervisningsrum.

Upplevelsen av att ha studiero på lektionerna/undervisningspassen har minskat något från föregående läsåret. Resultatet visar att vi behöver ta frågan på större allvar och arbeta intensivt för att öka studieron.

5. Öka det gemensamma förebyggande arbetet med trygghet och trivsel för eleverna

Trygghet och trivselarbetet har genomförts gemensamt med arbetssätt som nämnts ovan,

d.v.s. att dela upp raster för att öka tryggheten och minska på antalet kränkningar där många elever tidigare samlats på samma ställe, genom trygghetsvandringar, med värderingsövningar, veckoteman och schemalagd vuxennärvaro under raster. En del aktiviteter har emellertid tyvärr inte kunnat genomföras, som t.ex. att öka samhörigheten mellan basgrupper och årskurser på speciella temadagar och genom fadderskap, p.g.a. coronapandemin. Vi kommer att arbeta vidare med att öka det gemensamma arbetet för trygghet och trivsel under kommande läsår.

Det gemensamma arbetet för trygghet och trivsel går tyvärr inte att utvärdera i elevenkäten, därför saknas utvärderande siffror för detta.

Orsaker till elevers otrygghet

Utifrån de fem målen som sattes upp förra året; öka elevernas upplevelse av trygghet på skolan, öka elevernas upplevelse av trygghet och trivsel i basgruppen, öka elevernas upplevelse av trygghet och trivsel på rasterna, öka elevernas upplevelse av studiero samt öka det gemensamma förebyggande arbetet med trygghet och trivsel för eleverna, kan vi enligt utvärderingen ovan se att vi inte lyckats uppfylla något av dessa mål under läsåret, även om vi kommit en bit på vägen i vårt arbete med att minska kränkningar på vissa platser på skolan. De troliga orsakerna till att målen inte har uppnåtts och som även är orsaken till elevers otrygghet är:

- Hög personalfrånvaro p.g.a. pandemin.
- Omfattande omstrukturering och utmaningar p.g.a. pandemin som tagit stort fokus.
- Många störningsmoment under lektionstid som hämmar studiero.
- Bristfällig sammanhållning och upplevelsen av tillhörighet inom basgrupperna.
- Bristfällig sammanhållning mellan basgrupper och årskurser pga. pandemin.
- Personal upplever att de inte har tillräcklig kunskap gällande konflikthantering.

2. Skolans främjande arbete

Kunskapsskolan Katrineholm kommer under läsåret att arbeta förebyggande med att förhindra kränkande behandling och diskriminering med ett strukturerat arbetssätt som inkluderar:

- Arbeta för att sammansvetsa elevgrupperna med målet att eleverna ska känna trygghet och gemenskap, genom att arbeta med lära-känna-övningar, värderingsövningar, roliga aktiviteter samt nolltolerans mot verbala påhopp av alla slag.

- Teman där elever integreras med varandra för att känna en större gemenskap på skolan som helhet, t.ex. via aktiviteter tillsammans med elever från andra årskurser och basgrupper.
- Arbeta med konflikthantering där skolpersonal stöttar elever i att lösa konflikter sinsemellan.
- Arbeta med temaveckor för att främja den psykosociala hälsan hos eleverna, t.ex. med att uppmana eleverna att ge ärliga komplimanger och vara extra hjälpsamma mot varandra.
- I tidigt skede arbeta med och följa upp utmanande språk och beteenden, innan de utvecklas till kränkningar.
- Arbeta med värderingar hos både skolpersonal och elever, i syfte att skapa ett inkluderande klimat.
- Att i personalgruppen medvetandegöra varandra om värderingar och kulturer på skolan för att upprätthålla professionellt och rättvist bemötande.
- Kurator och skolsköterska kommer under läsåret att genomföra aktiviteter med högstadiееlever om sex- och samlevnadsfrågor.
- Kurator kommer att gå trygghetsvandringar för att uppmärksamma trygga, riskfyllda och otrygga platser samt komma med eventuella åtgärdsförslag för att minska risk för diskriminering och kränkande behandling.
- Kurator kommer att gå runt i klasser och genomföra värderingsarbete med elever.
- Speciallärare/specialpedagog närvarar i klassrummen och fångar upp elever efter behov.
- Speciallärare och kurator observerar klasser och kommer med eventuella tips/åtgärder vid behov.
- Kurator kommer tillsammans med basgruppshandledare att arbeta med ett filmtema mot mobbning och kränkningar i årskurs 5.

För att ytterligare stärka tryggheten och trivseln kommer vi under kommande läsår att starta ett samarbete med SISU gällande Rörelse i skolan med följande målsättningar:

- Alla elever i årskurs 4-6 ska vistas utomhus under rasttid.
- Andelen elever som aktiverar sig under rasttid ska öka genom ett systematiskt arbete där vi kartlägger möjligheter för aktivitet i dagsläget och där vi kommer med en

åtgärdsplan med uppföljningar. Fler tillfällen med planerad aktivitet och flera alternativ under raster är målsättningen.

- Alla elever i årskurs 4-9 ska ha en styrd rörelseaktivitet minst 1 gång/dag i undervisningen
- Antalet kränkingsärenden under rasttid ska minska.
- En rörelsegrupp har utsetts varav en av de personerna ingår i ledningsgruppen och kommer rapportera till ledningsgruppen. Sammanställande i rörelsegruppen är kurator. Under juni 2021 genomgick all personal den första utbildningen tillsammans med SISU.

Höstterminens fokus kommer vara följande:

Träff 1- Uppstartsträff med rörelseteamet efter sommaren där en nulägesanalys görs tillsammans med mig/representant från RF-SISU.

Träff 2- Rörelseteamet skapar utifrån nulägesanalysen en handlingsplan-RF-SISU är bollplank i detta.

Träff 3- Uppföljning av arbetet enligt handlingsplan (utifrån vad som står i handlingsplaner sker parallellt aktiviteter).

3. Mål och åtgärder

Skolans övergripande mål är att minska diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genom aktivt arbete. Vårt mål är att de siffrorna från elevenkäten ska visa att trygghet, trivsel och studiero ökar och kränkning minskar till nästa års utvärdering, som kvitto på att vårt arbete ger resultat som speglar elevernas upplevelse.

Följande åtgärder kommer att vidtas vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

- Stödande samtal hos kurator för den som utsatts för diskriminering eller kränkande behandling.
- Samtal med den/de som utfört kränkning eller diskriminering, i första hand med basgruppshandledare, men även annan person från elevhälsoteamet kan hålla i samtalet eller närvara. I vissa fall bör även vårdnadshavare delta.
- Uppföljningssamtal med den/de som utsatt andra, liksom uppföljande samtal med

den/de utsatta för att kontrollera att kränkningarna upphört.

- Treparsamtal med de inblandade eleverna för att lösa eventuella konflikter.
- Upprätta åtgärdsprogram för konkreta psykosociala åtgärder för utsättaren.
- I vissa fall får utsättande elev/elever gå på samtal hos kurator för att prata om sina känslor och handlingar.
- Rektor kallar vårdnadshavare, elev, handledare och en person från elevhälsoteamet till möte vid allvarliga incidenter.
- Samtal med berörda elevers vårdnadshavare, i första hand håller basgruppshandledare i dessa men i vissa fall vid allvarigare incidenter även rektor eller biträdande rektor.
- Elevhälsoteamet hänvisar i vissa fall till samtalshjälp utanför skolan, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till socialtjänsten sker vid allvarliga incidenter och i synnerhet när det handlar om fysiskt våld, men även vid övrig oro för elevens hälsa. Kurator genomför i de flesta fall dessa anmälningar.
- Eventuell polisanmälan, utförs oftast av lärare eller rektor. Skolan erhåller dock ingen skyldighet att polisanmäla. Polisanmälan ersätter heller inte orosanmälan till socialtjänsten, som skolpersonal enligt lag är skyldiga att vidta vid eventuell oro för en elev.
- Vid kränkning eller diskriminering utförd av lärare eller annan anställd på skolan kan arbetsrättsliga åtgärder vidtas.

Skolans mål och åtgärder för läsåret

Mål	Åtgärd	Ansvarig	När
Minska antalet kränkningar	Fokus på lära-känna-övningar, förebyggande arbete och konflikthantering	Lärare	Kontinuerligt
Öka elevernas känsla av trygghet	Trygghetsvandringar med elevrepresentanter från varje klass i syfte att synliggöra	Kurator	Start HT

	trygghet och otrygghet		
Öka elevernas studiero	Utvärdera dagligen klassvis, där eleverna får reflektera över hur de individuellt bidragit till studiero	Lärare	Kontinuerligt